

JAARVERSLAG 2005 VERENIGING VOOR NATUUR EN MILIEU "DE VECHTSTREEK"

Inleiding

Dit jaarverslag bestaat uit een algemeen deel over de vereniging als geheel. Daarna volgen de afzonderlijke verslagen van de werkgroepen.

Er is geen afzonderlijk verslag van de werkgroep gebiedsbescherming.

Ledenbestand

Per 31 december 2005 telde de vereniging 228 leden (dit was 247 in 2004).

Bestuur/algemene jaarvergadering

Het bestuur vergaderde negen maal. Naast het regelen van de huishoudelijke en organisatorische zaken en samenstellen van het activiteitenprogramma heeft het bestuur, samen met werkgroepleden, ook ingespeeld op diverse actuele zaken. Deze zijn beschreven in de paragraaf "overige activiteiten". De jaarvergadering vond plaats op 23 maart 2005. Een verslag vindt u elders in deze Meander.

Thema-avonden en excursies

Het activiteitenprogramma bestond uit de volgende thema-avonden en excursies:

- 11 februari - thema-avond over brandganzen door Henk van der Jeugd
- 5 maart – sneeuwsporenexcursie door Arend Spijker
- 23 maart (na de jaarvergadering) - thema-avond Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug door Arend Spijker
- 26 maart – korhoenderexcursie Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug door Arend Spijker
- 16 april - excursie stinseflora door Henk Ruiten
- 13 mei - thema-avond zangvogels door Henk Ruiten
- 14 mei - zangvogelexcursie in Eerde door Henk Ruiten
- 24 juni – nachtzwaluwenexcursie Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug door Arend Spijker
- 14 oktober - thema-avond paddestoelen door Henk Ruiten
- 15 oktober - paddestoelenexcursie in Eerde door Henk Ruiten
- 18 november - thema-avond over vossen door "Reinaert"

Bovenstaande activiteiten zijn op het initiatief van de vereniging georganiseerd. Daarnaast zijn op verzoek van andere organisaties de volgende activiteiten georganiseerd:

- 12 april - lezing over zangvogels door Henk Ruiten (voor Vrouwenvereniging Passage Heemse).
- 19 april - lezing over Varsenerveld door Henk Ruiten (voor IJsselacademie Kampen).
- 28 april - excursie Eerder achterbroek door Henk Ruiten (voor Landstede).
- 9 juni - excursie Junnerkoeland door Henk Ruiten (voor vogelvereniging "de Tuinfluiter").
- 24 september - paddestoelenexcursie door Henk Ruiten (voor van Groei en Bloei).
- 10 oktober - lezing over paddestoelen door Henk Ruiten (voor IVN Den Ham).
- 20 oktober - excursie Meertjesgebied door Henk Ruiten (voor Landstede).

Meander

Er zijn voorbereidingen getroffen om de druk kwaliteit van Meander in 2006 te verbeteren.

Overige activiteiten

De vereniging is, al of niet via de werkgroepen, betrokken geweest bij diverse zaken. De activiteiten van de werkgroepen zijn in de aparte werkgroepverslagen opgenomen. Hier volgt een overzicht van de overige verenigingsactiviteiten.

- Het bestuur heeft een vlag met verenigingslogo aangeschaft. De vlag kan voor PR-activiteiten gebruikt worden.
- De vereniging heeft met een stand meegewerkt aan de schaapscheerderdag van Landschap Overijssel op 11 juni 2005. Leden van de Vogelwerkgroep hebben de stand verzorgd.
- De vereniging heeft zich gepresenteerd tijdens de uitgaansmarkt van de gemeente Ommen op 9 september 2005.

- Er heeft overleg plaatsgevonden met Landgoed Junne over de uitvoering van zomervellingen. Omdat er via een door natuurorganisaties medeondertekende gedragscode wordt gewerkt is er geen bezwaar ingediend. Er zijn door onze vereniging aanwijzingen gegeven met als doel verstoringen bij nestbomen te voorkomen.
- Er is contact met de gemeente Ommen geweest om te voorkomen dat nesten worden verstoord door onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke beplanting.
- Het bomenbeleidsplan van de gemeente Ommen is nader onderzocht. Er was geen aanleiding om hierover actie te ondernemen.
- Er is bij de gemeente Ommen aandacht gevraagd voor natuurlijke aspecten bij de herinrichting van het huidige sportpark en de inrichting van het nieuwe sportpark.
- De inspraakreacties en het ontwerp tracébesluit omleiding Ommen N34/N36 zijn onderzocht. Er is geen aanleiding gevonden om hiervoor in actie te komen. Wel zal de vereniging alert moeten zijn op te toekomstige plannen voor herinrichting van de huidige weg.
- Er is met de gemeente Ommen gesproken over de mogelijkheden voor de aanleg van een broedwand voor oeverzwaluwen en ijsvogels in Dante-Zuid. Dit heeft geleid tot concrete inrichtingsplannen.
- Er is actie ondernomen om de Frans van Elburg-bank in Het Laar te vernieuwen. De bank bevat een tekst die verwijst naar de oprichting van de vereniging voor vogelbescherming in Ommen. De bank moet daarom door onze vereniging in ere worden gehouden.

Jaarverslag 2005 Vogelwerkgroep

Bijeenkomsten

In 2005 heeft de vogelwerkgroep weer 5 werkbijeenkomsten gehouden in het Natuurinformatiecentrum Ommen.

Roofvogelcursus

In het voorjaar heeft de werkgroep in samenwerking met Jan van Dijk een roofvogelcursus georganiseerd.

Hieraan hebben 26 mensen deelgenomen. Het merendeel is na de cursus de natuur in geweest om te inventariseren. Een aantal mensen zal zich in 2006 bij de vogelwerkgroep voegen om met de inventarisatie van de roofvogels behulpzaam te zijn.

Overijsselse vogelaarsdag

Dit jaar was de vogelwerkgroep aan de beurt om deze dag te organiseren. We hebben hem gehouden in zaal Dijk te Lemele. Met behulp van velen is het een zeer geslaagde dag geworden, die door 108 deelnemers is bezocht.

Ooievaars

Voor het eerst heeft er dit jaar weer een ooievaar in Ommen gebroed en wel op een nest in Varsen. Er zijn 2 jongen geboren waarvan er helaas 1 is overleden. Het andere jong is zonder problemen groot geworden.

Nestkasten

Aantallen uitgevlogen jongen:

	KM	PM	ZW	GK	BVL	BK	RM
Stegeren	146	92	19	25	48	20	-
Vierbelten	184	63	-	-	50	-	-
Vilsteren	40	27	9	7	35	5	-
Besthmen	59	52	6	5	31	8	-
Laarmanshoek	22	24	-	-	4	-	19
Landg. Beerze	54	56	-	21	20	-	-
Junne	218	92	14	7	96	8	-

KM = koolmees; PM = pimpelmees; ZW = zwarte mees; GK = glanskop; BVL = bonte vliegenvanger; BK = boomklever; RM - ringmus.

Watervogeltellingen

Ook dit jaar is door een aantal leden weer deelgenomen aan de watervogeltellingen van de provincie

en SOVON.

In totaal betrof dit 6 tellingen langs De Vecht en Regge.

Bosuilen

Ten opzichte van vorig jaar is het aantal broedsels weer toegenomen.

Er zijn 9 bewoonde kasten geconstateerd, waarin 32 jongen groot zijn geworden.

Gemiddeld dus 3,5 jong per broedsel.

Kerkuilen

Dit jaar hadden we 27 geslaagde broedsels in ons werkgebied.

Het totaal aantal jongen bedroeg 86. Gemiddeld levert dit 3,1 jong per nest op.

Zes jongen zijn tijdens de broedperiode dood in de kasten aangetroffen.

Evenals vorig jaar zijn dit jaar in het najaar in de omgeving van Gramsbergen weer volwassen kerkuilen geringd.

We hopen hier nog een aantal jaren mee door te kunnen gaan om zo de trouw aan de nestplaats te kunnen nagaan.

Tellen we ook de andere gebieden (Hardenberg, Gramsbergen, Den Ham, Dalfsen) mee waar we werkzaam zijn geweest dan komen we tot een totaal aantal nesten van 58 met 187 geringde jongen.

Een gemiddeld aantal jongen per nest van 3,2.

Stenuilen

In ons werkgebied zijn 5 broedsels van stenuilen gevonden. Hieruit zijn 13 jongen groot geworden en geringd. Verder zijn er nog diverse territoria vastgesteld.

Roofvogels

De inventarisatie leverde dit jaar de volgende gegevens op:

Aantallen horsten en jongen						
	havik	buizerd	sperwer	wespen - dief	raaf	torenavalk
Junne	3 h/10 j	3 h/? j	-	-	1h/2 j	-
Lemele / Archem	1 h/3 j	7 h/13 j	3 h/? j	1 h/0 j	-	-
Ommen	2 h/6 j	7 h/14 j	-	-	-	-
Witharen/ Vlierbelten	2 h/7 j	7h/18 j	-	-	-	1 h/4 j
Visteren	2 h/8 j	7 h/16 j	-	-	-	-
Arrien / Stegeren	1 h/4 j	3 h/4 j	-	-	-	-
Den Ham	1 h/3 j	6 h/9 j	4 h/10 j	-	-	-
Gramsbergen	1 h/2 j	10 h/25 j	2 h/10 j	-	-	14 h/48 j

Verder zijn er nog verschillende territoria gevonden, maar hebben we hier de nesten niet kunnen lokaliseren.

Bijna alle jonge vogels zijn van een ring van het vogeltrekstation voorzien.

Gierzwaluwen

Er zijn dit jaar ± 35 paar gierzwaluwen geteld.

Er zijn 14 van de jongen geringd, gemiddeld zaten er twee jongen in een nest.

De geplaatste broedblokken en broedpannen hebben tot nu toe nog geen succes gehad.

Nachtzwaluwen

Op de Lemelerberg en Archemerberg is dit jaar weer gekeken naar het voorkomen van de nachtzwaluw.

In totaal werden er 19 territoria vastgesteld.

Asiel

In het asiel werden zo'n 90 vogels aangeleverd voor verzorging, waar onder een aantal buizerds, sperwers, torenvak, haviken, verscheidene kerkuilen, steenuilen, bosuil, en vele duiven (meestal jongen die meege-nomen worden omdat men denkt dat ze verlaten zijn).

Ongeveer de helft van de opgevangen vogels is weer in vrijheid gesteld.

Veel vogels zijn bij binnenkomst zo zwaar gewond dat opknappen geen optie meer is.

Jaarverslag 2005 Zoogdierenwerkgroep

Het onderzoek naar de Bechsteinvleermuis is ook dit jaar verder gegaan. Helaas zijn er in de opgehangen kasten geen vleermuizen gesignaleerd. Van sommige nestkasten hadden vogels gebruik gemaakt. Daarom zijn alle kasten nu zo aangepast dat er hopelijk geen vogels meer inkomen. Een aantal leden van de provinciale werkgroep hebben ook dit jaar weer geïnventariseerd op het landgoed Eerde. Daar zijn met mistnetten ook vleermuizen gevangen. Omdat de Bechstein-vleermuis niet meer is ontdekt richt het onderzoek zich nu met name op de Franjestaart, hopelijk komt de Bechstein alsnog weer in beeld.

Ook dit jaar zijn weer vleermuizenkolonies geteld bij de zuivelfabriek in Ommen. Een kast in de Dante heeft dit jaar voor het eerst bewoning van vleermuizen gehad.

Het Eekhoornonderzoek heeft dit jaar geen vervolg gekregen.

Jaarverslag 2005 plantenwerkgroep

De plantenwerkgroep ziet terug op een succesvol jaar: er is veel gedaan en we hebben ook veel kunnen realiseren.

De werkzaamheden en inventarisaties van de plantenwerkgroep hebben zich dit jaar afgespeeld in het Varsenerveld. In dit gebied hebben we gemaaid, gehooïd, boomopslag en koeienmest verwijderd. Ook werden er inventarisaties uitgevoerd. We hebben dit jaar vaker dan de voorgaande jaren gemaaid. De reden hiervoor is, dat het te onderhouden en te ontwikkelen gebied zich in de afgelopen jaren behoorlijk heeft uitgebreid. Om Pitrus in bedwang te houden is het beter om die delen waar die soort overheerst, twee keer per jaar te maaien. Dit gebeurt o.a. met de zeis.

De belangstelling om mee te werken in het Varsenerveld is heel goed te noemen. Momenteel bestaat de vaste vrijwilligersgroep uit 15 mensen. Incidenteel helpen mensen spontaan een ochtend mee. Ook gebeurt het dat kinderen van de vaste groep vrijwilligers enthousiast mee komen helpen.

Blijkbaar heeft de plantenwerkgroep een juiste mix gevonden voor werk, educatie en ontspanning waardoor men graag terugkomt om op zijn of haar vrije zaterdagmorgen te komen werken.

Leerlingen van de praktijkschool 'de Maat' hebben een aantal dagen meegeholpen om het maaisel af te voeren. Ze hebben toegezegd dat ze dit ook de komende jaren willen blijven doen.

Er zijn besprekingen gaande met de gemeente om te komen tot een optimalisering van het beheer.

Zo zal er dit jaar een bosje gekapt gaan worden om plaats te maken voor heide.

De waterhuishouding is een uitermate belangrijk aandachtspunt. Om de bijzondere natuurwaarden ook in de toekomst te behouden is het van essentieel belang dat het grondwater gedurende een periode in de wortelzone kan komen. Anders zal de bodem, onder invloed van regenwater, verzuren.

De Gemeente Ommen zijn we dankbaar voor de goede samenwerking. Dit gebeurt in het bijzonder door het beschikbaar stellen van materieel voor de maaiwerkzaamheden.

Overduidelijk is dat onze inspanning van de laatste 8 jaren zijn vruchten afwerpt.

De volgende rode lijstsoorten zijn verschenen of hebben zich uitgebreid.

Moeraswolfsklauw	<i>Lycopodiella inundata</i>
Bruine snavelbies	<i>Rhynchospora fusca</i>
Witte snavelbies	<i>Rhynchospora alba</i>
Veenbies	<i>Trichophorum cespitosum</i>
Stijve ogentroost	<i>Euprasia stricta</i>
Hondsviooltje	<i>Viola canina</i>
Valkruid	<i>Arnica montana</i>

Heidekartelblad
Welriekende nachtorchis
Gewone vleugeltjesbloem
Blauwe knoop
Klokjesgentiaan
Vlottende bies
Witte waterranonkel
Wataardaarbei
Moerassmele
Addertong
Echte guldenroede
Bleekgele droogbloem
Ronde zonnedaauw
Kleine zonnedaauw
Stijve moerasweegbree

Pedicularis sylvatica
Platanthera bifolia
Polygala vulgaris
Succisa pratensis
Gentiana pneumonanthe
Eleogiton Fluitans
Ranunculus ololeucos
Potentilla palustris
Deschampsia setacea
Ophioglossum viride
Solidago virgaurea
Gnaphalium luteo-album
Drosea intermedia
Drosera rotundifolia
Echinodurus ranunculoides (dit jaar nieuw verschenen)

Overige waarnemingen:
Waterspitsmuis

Boomleeuwerik
Boompieper
Geelgors
Dodaars
Matkop

Levendbarende hagedis
Heikikker

Ruige aardtong
Heideknotszwam
Zwartwordende wasplaat
Gele knotszwam
Verblekende knotszwam
Vuurzwammetje
Sneeuwzwammetje

Glassnijder
Bandheidlibel
Tengere pantserjuffer
Vroege glazenmaker
Venwitsnuitlibel

Groentje
Bruine vuurvliinder
Moerassprinkhaan

Grote modderkruiper